

Adoptiolapsen kielenkehitys -koulutus

Adoptiovanhemmille

Koulutuksen ajankohta

Tiistai 28.9.2021 kello 17.30-19.30.

Koulutuksen paikka

Zoom-sovellus

Koulutuksen sisältö

Koulutuksessa perehdytään sekä adoptiolapsen kielenkehitykseen että suomen kielen erityispiirteisiin. Koulutuksen pääpaino on siinä, millä tavalla vanhemmat voivat auttaa lasta niin, että kielitaito kehittyy mahdollisimman monipuolisesti kaikilla kielen osa-alueilla.

Koulutuksen materiaali

Osallistujat saavat koulutuksesta sähköisen materiaalipaketin sekä koulutuksen diaesityksen.

Kouluttaja Noora Friman

S2-opettaja
Koulutusasiantuntija, kirjoittamisen opettaja (Edukettu)
Adoptioäiti

Lisätietoja

Koulutukseen voivat osallistua alle 18-vuotiaiden lasten adoptiovanhemmat. Paikkoja on 25 perheelle. Kysymyksiä adoptiolapsen kielenkehitykseen liittyen voi lähettää ennakkoon ilmoittautumislomakkeen kautta.

Kysymyksiä koulutuksesta: Noora Friman, noora(@)edukettu.com

Osallistumismaksu: 45 euroa per perhe. Laskut lähetetään sähköpostitse. Viikkoa ennen koulutusta osallistujille lähetetään sähköpostissa linkki Zoom-kokoukseen.

Ilmoittautumiset viimeistään 20.9.2021 lomakkeella:

<https://link.webropolsurveys.com/S/FD6420946C5E54E0>

Lisätietoja ilmoittautumisesta:

Martha Vuori, martha.vuori(@)yhteisetlapsemme.fi

Adoptiolapsen kielenkehitys-koulutus

Koulutuksessa perehdytään sekä adoptiolapsen kielenkehitykseen että suomen kielen erityispiirteisiin. Koulutuksen pääpaino on siinä, millä tavalla vanhemmat voivat auttaa lasta niin, että kielitaito kehittyy mahdollisimman monipuolisesti kaikilla kielen osa-alueilla.

Adoptiolapselle kielitaito on avain yhteisöön

”Äiti, Mersu on minun mielestä kyllä idyllinen auto.”

Yllätyn melkein päivittäin lapseni kielestä. On käsittämätöntä, millaisella vauhdilla leikki-ikäinen oppii uusia sanoja. Kun kyselen, mistä hän on sanan oppinut, hän vastaa: ”Miinasta ja Manusta tietysti.” Tai jostain muusta kirjasta tai televisio-ohjelmasta. Hän tarttuu jokaiseen uuteen sanaan ja kysyy, mitä se tarkoittaa.

Kunpa aikuinenkin oppisi uusia kieliä samalla vauhdilla!

Kansainvälisesti adoptoidulla lapsella kielen kehitykseen liittyy erityispiirteitä. Syntymäkielen kehitys katkeaa, kun lapsi tulee adoptioperheeseen. Samalla lapsi kohtaa täysin uuden kielen.

Kielitaito on ensimmäisiä asioita, joita uudet adoptiovanhemmat alkavat lapselle opettaa.

Mutta mitä kielitaito oikeastaan on?

Kielitaitoa voi tarkastella niin, että kielen jakaa eri osa-alueisiin (kuunteleminen, puhuminen, lukeminen, kirjoittaminen, kielen rakenteet ja sanasto).

Kielitaito voidaan jakaa myös sosiaaliseen ja akateemiseen kielitaitoon. Adoptiolapsilla sosiaalinen kielitaito kehittyy tyypillisesti hyvin nopeasti. Sosiaalinen kielitaito on kuitenkin vain pinnallista kielitaitoa, joka kytkeytyy arjen asioista puhumiseen.

Akateemisen kielitaidon kehittyminen on hitaampaa. Se on sitä kielitaitoa, jota esimerkiksi kouluopiskelussa tarvitaan. Se on esimerkiksi sanavaraston laajuutta tai sitä, että pystyy ongelmanratkaisuun pelkän kielen avulla.

Kielitaito on myös kulttuurin taitoa. Se on fraaseja ja sanontoja. Se on kansanperinnettä. Se on hokemia ja viittauksia. Se on sitä, että minä sanon jonkin asia olevan hölmöläisten peitonjatkamista ja sinä ymmärrät, että touhussa ei ole mitään järkeä.

Kielitaito on avain yhteisöön

Kaikkein tärkeimpänä kielitaito on kuitenkin avain yhteisöön. Kielitaidon avulla pystyy osallistumaan yhteisön keskusteluihin ja tuoda itsensä muiden lähelle. Yhteisössä kielen avulla tutustutaan, hassutellaan, kerrotaan tarinoita, riidellään, sovitaan, väitellään. Kielellä tehdään uskomattoman paljon asioita, jotka tuovat meitä lähemmäs toisiamme.

Kielitaito on avain, jonka avulla aukaistaan omia ajatuksia muille ihmisille. Se on sanaksi pukemisen taitoa. Se on kuulluksi ja osalliseksi tulemisen väline. Hyvä kielitaito on siis myös hyvinvoinnin väline. Ja hyvän kielitaidon ansaitsee jokainen.

Hyvä kielitaito on lapsen oikeus.

Adoptiovanhempi: Muista pitää ääntä!

Kansainvälisesti adoptoitu lapsi kohtaa perheeseen tullessaan muiden mullistusten lisäksi myös uuden kielen. Suurin osa adoptoiduista lapsista oppii uuden kielen nopeasti, mutta myös kielen kehityksen pulmat ovat tavallisia.

Adoptiolapsen vanhemmalle tämä tieto voi olla taas yksi asia murehdittavaksi. Hyvä uutinen on kuitenkin se, että lapsen kielen kehityksen tukeminen on oikeasti helppoa ja hauskaa.

1. Puhu lapselle omaa äidinkieltäsi!

Monen adoptiolapsen syntymäkieli on englanti, jolla on Suomessa kummallinen asema. Englannin taitoa pidetään usein niin tärkeänä, että olemme valmiita uhraamaan suomen kielen taidon sen puolesta.

Syntymäkielen taitoa kannattaa toki mahdollisuuksien mukaan ylläpitää, mutta sitä tärkeämpää on, että perheen aikuiset puhuvat lapselle äidinkieltään. Jokainen meistä on äidinkielellään hauskempi, syvällisempi ja fiksumpi kuin vieraalla kielellä. Äidinkieli on se kieli, joka ottaa vallan silloin, kun olemme vihaisempia kuin koskaan. Vanhemman ja lapsen yhteisen kielen täytyy olla se, jolla pystyy vihaisena väittelemään 15-vuotiaan teinin kanssa kotiintuloajoista.

2. Puhu, puhu ja puhu!

Lapsen kielenkehitystä tukee parhaiten se, että kieltä käytetään paljon. Puhu siis niin paljon kuin mahdollista.

Hakumatkalla kannattaa puhua ja selostaa kaikki mahdollinen. Se luo lapselle turvaa.

Myös kotona kannattaa sanallistaa kaikki. "Äiti menee nyt keittiöön pesemään kädet." "Isä laittaa nyt ostokset jääkaappiin." "Ensin puetaan pipo päähän ja sitten laitetaan hanskat käteen." "Sinä olet nyt väsynyt."

3. Muista vastata kysymyksiin!

"Pappa, miksi?"

"Siksi kun koiran nimi on Niksi."

"Höh. Enhän minä voi oppia mitään, jos minulle ei vastata!"

Tuollaisen keskustelun kävin lapsena isoisäni kanssa. Muistan jo silloin päättäneeni, että minä vastaan joka ikiseen lapseni esittämään kysymykseen. En ole lupaustani pystynyt ihan täysin täyttämään, mutta olen edelleen samaa mieltä.

Aikuisen tehtävä on pitää lapsen tiedonjanoa yllä yrittämällä vastata kysymyksiin mahdollisimman hyvin ja tarkasti. On hyvin haitallista, jos aikuinen sammuttaa lapsen tiedonhalun vastaamalla sarkastisesti, puhumalla mitä sattuu tai jättämällä kokonaan vastaamatta.

Jokaiseen kysymykseen ei tietenkään tarvitse tietää vastausta eikä aina tarvitse vastata heti. Hyviä vastauksia ovat esimerkiksi: "En tiedä, mutta otetaan asiasta selvää." tai "Sopiiko, että vastaan tähän kysymykseen myöhemmin."

4. Kieli on hauskan väline!

Älkää unohtako pitää hauskaa kielen kanssa. Loruttele, vitsaile, hoe hokemia, tee sananmuunnoksia ja arvausleikkejä. Muista myös laulaa.

Ole juuri se nolo vanhempi, joka hokee kaikkea ärsyttävää ja kaivaa arkistoistaan vanhoja sananlaskuja!

Kirjoittaja:

Noora Friman on adoptioäiti, joka työskentelee tamperelaisessa peruskoulussa suomen kielen opettajana.